

Līdzfinansē
Eiropas Savienība

Nacionālais
attīstības plāns

Labklājības ministrija

Profesionāla un mūsdienīga
sociālā darba attīstība

Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021. – 2027. gadam Eiropas Sociālā fonda Plus 4.3.5.4. pasākuma projekts “Profesionāla un mūsdienīga sociālā darba attīstība”

Nr.4.3.5.4/1/24/I/001

Metodikas “Sociālais darbs ar atkarīgām un līdzatkarīgām personām” mācību programmas apraksts

Labklājības ministrija ESF+ līdzfinansēta projekta “Profesionāla un mūsdienīga sociālā darba attīstība” ietvaros sadarbībā ar SIA “OnPlate” organizē metodikas “Sociālais darbs ar atkarīgām un līdzatkarīgām personām” mācības.

Mācību programmas mērķa grupa ir sociālie darbinieki, kuri:

- ir ieguvuši pirmā vai otrā cikla augstāko izglītību sociālajā darbā vai karitatīvajā sociālajā darbā;
- ir nodarbināti uz darba līguma pamata pie darba devēja, kas reģistrēts Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā;
- nav saņēmuši apliecību par Metodikas apguvi ministrijas īstenotā ESF projekta Nr. 9.2.1.1/15/I/001 “Profesionāla sociālā darba attīstība pašvaldībās” ietvaros organizētajās klātienes mācībās, t.sk. pilotprojektā.

Mācību programmas mērķis ir paaugstināt pašvaldību sociālo dienestu sociālo darbinieku profesionālās kompetences darbā ar atkarīgām un līdzatkarīgām personām (pilngadīgām un bērniem), t.sk. apgūt un praktizēt sistematizētas, pierādījumos balstītas profesionālas zināšanas, prasmes un kompetences sociālajā darbā ar atkarīgām un līdzatkarīgām personām un veicināt sociālo darbinieku padziļinātu izpratni par mērķa grupu, tās profiliem, vajadzībām, ieteicamām darba metodēm un labo praksi.

Mācību programmas galvenie uzdevumi:

- padziļināt zināšanas par atkarības veidošanās cēloņiem, attīstības mehānismu, par līdzatkarību;
- veidot izpratni par atkarīgām un līdzatkarīgām personām, viņu vajadzībām un atbalsta sniegšanas iespējām;
- veidot izpratni par atkarības un līdzatkarības ietekmi uz ģimenes sistēmu;
- veidot izpratni par atkarīgu personu kopienas sociālo vidi;
- apgūt nepieciešamās prasmes atbilstoša atbalsta sniegšanai atkarīgām un līdzatkarīgām personām;
- pilnveidot sociālo darbinieku izpratni par komandas darbu kā sadarbību ar dažādiem speciālistiem klienta problēmu risināšanai;
- veidot cieņpilnu attieksmi pret personām ar atkarībām un līdzatkarīgām personām.

Mācību kopējais apjoms ir 88 akadēmiskās stundas.

Mācību grupa: 18-22 dalībnieki.

Apmeklējums: vismaz 80% kontaktstundu apmeklējums.

Mācību programmas saturs:

1. Ievads.
2. Darbs ar metodisko materiālu.
3. Atkarības fenomens un atkarību veidi, medicīniskās palīdzības iespējas.
4. Līdzatkarības būtība, līdzatkarīgas personas portrets.
5. Sociālais darbs ar atkarīgām personām.
6. Sociālais darbs ar līdzatkarīgām personām.
7. Sadarbība kā komandas darbs klienta problēmu risināšanai.
8. Sadarbība ar nevalstiskajām organizācijām un kopienu klienta vajadzību īstenošanai.
9. Noslēguma daļa – darbs ar Metodisko materiālu; Klientu individuālo gadījumu analīze.

Mācību programma tiks īstenota 5 posmos:

Posms	Moduļa nosaukums Kontaktstundu skaits (akad. st.) Moduļa vadītājs	Tēmas
Pirmais posms	Ievads, 2 akad. st. <i>Moduļa vadītāja: Sigita Čirkše / Madara Lapsa</i>	1. diena - Iepazīšanās ar mācību programmas mērķi, uzdevumiem un norisi “Ledus laušanas” aktivitāte - Dalībnieku vajadzību noskaidrošana un apkopošana
	Darbs ar metodisko materiālu, 2 akad. st. <i>Moduļa vadītāja: Sigita Čirkše / Madara Lapsa</i>	1. diena Darbs ar izdevumu „Metodiskais materiāls sociālajam darbam ar atkarīgām un līdzatkarīgām personām”
	Atkarības fenomens un atkarību veidi, medicīniskās palīdzības iespējas, 12 akad. st. <i>Moduļa vadītāja: Sarmīte Skaida</i>	1. diena - Atkarības būtība - Atkarīgs cilvēks sociālajā dienestā 2. diena - Atkarības definīcija un slimības attīstības procesa skaidrojums. - Atkarība kā biopsihosociāla saslimšana un tās attīstības cēloņi. - Lietošanas attīstības mehānisms - Psihoaktīvo vielu iedalījums, lietošanas uzsākšanas un reibumu pazīmes - Psihoaktīvo vielu lietošanas sekas - Pieejamie ārstēšanas veidi, programmas un palīdzības organizēšanas pēctecība - Saskarsmes veidošanas aspekti darbā ar atkarības vielu lietotāju
	Līdzatkarības būtība, līdzatkarīgas personas portrets, 8 akad. st. <i>Moduļa vadītāja: Sarmīte Skaida</i>	3. diena - Līdzatkarības būtība - Līdzatkarība, tās cēloņi un izpausmes - Līdzatkarības cikls. Aizsardzības mehānismi, manipulācijas. Līdzatkarīga cilvēka jūtas – dusmas, kauns, vainas izjūta un bailes - Līdzatkarīgas personas portrets
Otrais posms	Sociālais darbs ar atkarīgām personām, 16 akad. st.	4. diena Sociālā darba fāzes, intervences specifika darbā ar atkarīgām

	<i>Moduļa vadītāja: Madara Lapsa</i>	personām: • Drošas vides radīšana konsultēšanā • Pirmā tikšanās ar klientu • Problēmu loka izzināšana un apzināšana sociālā darbinieka un klienta izpratnē • Problēmu specifika darbā ar procesu atkarīgajiem • Sadarbības ar klientu izveidošana 5. diena Sociālā darbinieka un klienta mijiedarbība: • Sociālā darbinieka lomas saskarsmē ar atkarīgiem klientiem • Līdzatkarības lamatas • Ētiskais lauks, vērtību šķēres • Psihes aizsargmehānismi un pretestības
Trešais posms	Sociālais darbs ar atkarīgām personām, 16 akad. st. <i>Moduļa vadītāja: Aelita Vagale / Sigita Čirkše</i>	6. diena Atkarības ietekme uz ģimeni un sociālo funkcionēšanu • Atkarības ietekme uz ģimenes sistēmu • Nepilngadīgo atkarība • Vardarbība ģimenē atkarību kontekstā • Atkarīgo uzvedības specifika un tās pieņemšana 7. diena • Sociālā darbinieka personība kā instruments klienta izaugsmei • Rehabilitācija kā iespējama pakalpojums
Ceturtais posms	Sociālais darbs ar līdzatkarīgām personām, 8 akad. st. <i>Moduļa vadītāja: Aelita Vagale</i>	8. diena • Līdzatkarīgo personu konsultēšanas specifika, komunicēšana • Psihologiskās un sociālās robežas • Specifika darbā ar līdzatkarīgu personu grupām • Ilgtspējīgas un stabilas līdzatkarīgo personu atbalsta grupas darbības nosacījumi
	Sadarbība kā komandas darbs klienta problēmu risināšanai, 8 akad. st. <i>Moduļa vadītāja: Sigita Čirkše</i>	9. diena • Komandas darbs. Teorija un prakse • Komandas darbs klienta vajadzību izzināšanai un problēmu risināšanai • Komandas darba efektivitāte – līderība, lēmumu pieņemšana • Sadarbības loma, sadarbības veidi
Piektais posms	Sadarbība ar nevalstiskajām organizācijām un kopienu klienta vajadzību īstenošanai, 8 akad. st. <i>Moduļa vadītāja: Madara Lapsa</i>	10. diena • NVO loma darbā ar atkarīgām personām • Kaitējuma mazināšanas pieeja darbā ar aktīviem narkotiku lietotājiem • Kopienas loma darbā ar narkotiku lietotājiem • Kā notiek kaitējuma mazināšanas pakalpojumu sniegšana?
	Noslēguma daļa – darbs ar Metodisko materiālu; Klientu individuālo gadījumu analīze, 8 akad. st. <i>Moduļa vadītāja: Madara Lapsa</i>	11. diena • Darbs ar Metodisko materiālu; • Klientu individuālo gadījumu analīze; • Refleksija.
KOPĀ:	88 akadēmiskās stundas	

Mācību programmas laika grafiks

1. mācību grupa

Posms	Datums	Laiks	Norises vieta
Pirmais posms	14.04.2025.	10.00 – 17.00	LU Dabas māja, Jelgavas iela 1, Rīga
	15.04.2025.	10.00 – 17.00	
	16.04.2025.	9.00 – 16.00	
Otrais posms	12.05.2025.	10.00 – 17.00	LU Dabas māja, Jelgavas iela 1, Rīga
	13.05.2025.	9.00 – 16.00	
Trešais posms	16.06.2025.	10.00 – 17.00	LU Dabas māja, Jelgavas iela 1, Rīga
	17.06.2025.	9.00 – 16.00	
Ceturtais posms	14.07.2025.	10.00 – 17.00	LU Dabas māja, Jelgavas iela 1, Rīga
	15.07.2025.	9.00 – 16.00	
Piektais posms	18.08.2025.	10.00 – 17.00	LU Dabas māja, Jelgavas iela 1, Rīga
	19.08.2025.	9.00 – 16.00	

2. mācību grupa

Posms	Datums	Laiks	Norises vieta
Pirmais posms	06.05.2025.	10.00 – 17.00	LU Dabas māja, Jelgavas iela 1, Rīga
	07.05.2025.	10.00 – 17.00	
	08.05.2025.	9.00 – 16.00	
Otrais posms	02.06.2025.	10.00 – 17.00	LU Dabas māja, Jelgavas iela 1, Rīga
	03.06.2025.	9.00 – 16.00	
Trešais posms	30.06.2025.	10.00 – 17.00	LU Dabas māja, Jelgavas iela 1, Rīga
	01.07.2025.	9.00 – 16.00	
Ceturtais posms	04.08.2025.	10.00 – 17.00	LU Dabas māja, Jelgavas iela 1, Rīga
	05.08.2025.	9.00 – 16.00	
Piektais posms	25.08.2025.	10.00 – 17.00	LU Dabas māja, Jelgavas iela 1, Rīga
	26.08.2025.	9.00 – 16.00	

Mācības vada praktizējošu ekspertu komanda:

- **Madara Lapsa**, metodikas “Sociālais darbs ar atkarīgām un līdzatkarīgām personām” līdzautore, Centra MARTA Liepājas filiāles vadītāja, sociālā darbiniece
- **Sigita Čirkše**, Liepājas Sociālā dienesta Atkarību profilakses centra sociālā darbiniece
- **Aelita Vagale**, klīniskā un veselības psiholoģe
- **Sarmīte Skaida**, VSIA Nacionālā psihiskā veselības centra ārste psihiatre-narkoloģe